

розвитку організації та підвищення ефективності системи управління в цілому [3, с.289]. В контексті такого розгляду проблеми відправною точкою діагностики в системі антикризового управління є діагностика фінансового стану підприємства, оскільки фінансовий стан підприємства як комплексне поняття, що є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, які відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. Оптимізація фінансового стану є однією з умов успішного розвитку підприємства в майбутньому, а погіршення фінансового стану свідчить про загрозу його можливого банкрутства як заключного етапу фінансової кризи. Враховуючи наведену вище аргументацію, під діагностикою фінансового стану підприємства нами розуміється ідентифікація стану об'єкта через реалізацію комплексу дослідницьких процедур, направлених на виявлення домінуючих факторів такого стану, симптомів та причин виникнення проблеми або можливих ускладнень, оцінку можливостей підприємства реалізувати стратегічні і тактичні цілі, підготовку необхідної інформаційної бази.

Список використаних джерел

1. Обущак Т.А. Сутність фінансового стану підприємства / Т.А.Обущак // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 9.
2. Сметанюк О.А. Діагностика в системі антикризового управління / О.А.Сметанюк // Методичні основи сучасного дослідження в аграрній економіці. Матер. міжнар. наук.-теорет. конф. – Житомир: ДАУ, 2005. – Ч. 3. – С. 82-84.
3. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства / Н.В. Тарасенко. - 2-ге вид., стер. - К.: Алєрта, 2003. - 485 с.

Сидорак Надія Іванівна,

студентка спеціальності 6.030509 «Облік і аудит»
економічного факультету Подільського державного
аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський
Науковий керівник: к. ю. н., доцент Подорожна Т. С.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПРОЦЕДУРИ БАНКРУТСТВА В УКРАЇНІ

Банкрутство є унікальним правовим механізмом розв'язання проблем заборгованості приватної особи шляхом визначення цієї особи неспроможною. Закон України №2343 – XII «Про відновлення платоспроможності боржника або визначення його банкрутом» у редакції від 7 липня 2014 року передбачає чотири судові процедури банкрутства, які застосовуються щодо боржника (ст. 7): розпорядження майном боржника; мирову угоду; санацію; ліквідацію банкрута.

За даними Світового банку та Міжнародної фінансової корпорації, позиція країни в рейтингу «Ведення бізнесу» за індикатором «Закриття бізнесу» є низькою порівняно з іншими країнами світу і протягом останніх років не змінюється на краще. Одразу слід зазначити, що, згідно з рейтинговими показниками, представленими в звіті Світового банку та Міжнародної фінансової корпорації «Ведення бізнесу» за показниками «Закриття бізнесу» (до якого належить банкрутство) Україна в 2012 році посіла 156-ге місце, в 2013-му – 157-ме, а в 2014-му перемістилася на 162-ге серед 189 країн світу. Стрімке зниження рейтингу України за показником «Закриття бізнесу» свідчить про певні недоліки і перешкоди в українському законодавчому полі, котре регулює правові аспекти процедури банкрутства суб'єктів господарської діяльності, а також - про відсутність прогресивних реформ у межах цієї сфери державного регулювання. Адже Україна має низький рейтинг за показниками «Закриття бізнесу».

Як зазначає Н. Коломієць [1, с.248], починаючи з 1994 року більшість банкрутств в Україні припадає переважно на підприємства малого бізнесу та комерційні структури приватного сектора. Випадки банкрутств великих промислових підприємств досить рідкісні, оскільки такі структури міцніші фінансово, а держава часто надає їм певну фінансову підтримку.

Як доводить практика, жодне велике збиткове українське підприємство зі значним обсягом простроченої заборгованості досі не збанкрутувало: процедура банкрутства застосовується переважно до малих приватних компаній у сфері торгівлі, що негативно впливає не лише на збанкрутілі підприємства як такі, а й на їхніх кредиторів, партнерів, працівників, державу та її економіку в цілому. Як наслідок, держава втрачає платників податків, працівники – робочі місця, а кредити не можуть забезпечити повернення своїх коштів у повному обсязі. Основною причиною такого стану речей, безумовно, є неврегульованість цих питань у рамках вітчизняного законодавства.

Можна стверджувати, що застосування міжнародних стандартів у сфері регулювання неспроможності сприятиме становленню надійної фінансової системи України, яка має будуватися на ефективних законах про банкрутство, котрі, своєю чергою, повинні містити зрозумілі, прості та прозорі роз'яснення майнових проблем завдяки застосуванню дієвих процедур банкрутства.

Хоча на національному рівні все-таки починають відбуватися помітні зрушення у сфері регулювання банкрутства. Так, 2013 року було підтримано ініціативу арбітражних керуючих щодо створення постійно діючої групи при Міністерстві юстиції України з питань удосконалення законодавства у сфері банкрутства, до складу якої мають увійти фахівці з різних регіонів. Це рішення було ухвалено 12 червня 2013 року за підсумками роботи «круглого столу», під час якого обговорювалися проблеми й перспективи реалізації ініціатив щодо оновлення законодавства про банкрутство [2, с. 44].

Для розв'язання цієї проблеми до чинного законодавства України з питань неплатоспроможності доцільно було б внести такі зміни:

1) зменшити строк визначення фінансово-економічного становища боржника та надання пропозицій арбітражного керуючого щодо можливого варіанта врегулювання проблеми заборгованості неплатоспроможного боржника до 1-2 місяців;

2) удосконалити термінологію чинного Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» та загальну законодавчу юридичну техніку в цій сфері;

3) скоротити термін процедури розпорядження майном боржника, який згідно з чинним законодавством безпідставно становить 6 місяців. За рахунок раціонального упорядкування алгоритму завдань, що мають виконуватись в рамках процедури розпорядження майном, видається можливим скоротити цей строк до двох місяців;

4) передбачити адміністративну відповідальність за свідомо неправдиве оголошення суб'єкта господарської діяльності банкрутом; звернення до суду громадянина – засновника чи власника боржника із за якою про визначення його боржником за наявної можливості задовольняти вимоги кредиторів у повному обсязі; створення або збільшення фінансової неспроможності суб'єкта господарської діяльності [3, с. 321-325].

Список використаних джерел

1. Коломієць Н.І. Запобігання банкрутству малих підприємств / Н.І. Коломієць // Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість: Міжвідомчий науково-технічний збірник. – Вип. 29 - Львів:УкрДЛТУ, 2004 - с. 248-256.

2. Банкрутство. Законодавство. Роз'яснення. Судова практика. [текст] практичний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 360 с.

3. Мірошниченко О.Ю. Інститут банкрутства як інструмент регулювання діяльності неплатоспроможних підприємств / О.Ю. Мірошниченко // Теоретичні та прикладні питання економіки. – Т.1. Вип. 27 – К.: Київський університет, 2012. - с.321-331.

Скотецький Костянтин Вікторович,

студент спеціальності 6.030509 «Облік і аудит»

економічного факультету Подільського державного

аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: к. ю. н., доцент Подорожна Т. С.

МЕЖІ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Економіка більшості держав світу (а їх більш 200) є ринково-орієнтованою. Україна перебуває у їхньому складі, але далеко не в числі економічно розвинених (їх 30). Тверезий погляд на невтішні факти соціально-економічного розвитку сучасної України, нібито націленої на входження в ЄС, змушує глибоко замислитися над теоретичними проблемами державно-правового регулювання економіки взагалі і станом такого регулювання в Україні, над ступенем його відповідності рівню регуляції економіки держав - учасниць ЄС.

Термін «межа» в юридичній (науковій і навчальній) літературі найчастіше вживається з категорією «правове регулювання». Сама ж категорія «регулювання» означає упорядкування чого-небудь, вплив на конкретний об'єкт таким чином, щоб увести його у визначені рамки. Соціальне регулювання - це іманентний суспільству процес, спрямований на підтримку соціального порядку. А державно-правове регулювання виражається у здійсненні впливу на суспільні відносини за допомогою правових засобів з метою їхнього правового упорядкування, створення визначених границь належної і можливої поведінки суб'єктів права.

Юристи, говорячи про державно-правове регулювання економіки, відштовхуються від приписів конституції своєї держави і міжнародно-правового документа «Хартія економічних прав і обов'язків держав» (12 грудня 1974 р.) [1], відповідно до якого держава уповноважена суспільством (наділена правом і обов'язком) здійснювати регулювання економічних відносин правовими засобами. На жаль, у чинному законодавстві України при багаторазовому вживанні категорії «державне регулювання» лише в Законі України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» сформульоване поняття «державне регулювання ринку цінних паперів» - здійснення державою комплексних заходів щодо упорядкування, контролю, нагляду за ринком цінних паперів та їх похідних і запобігання зловживанням та порушенням у цій сфері [2].

Межі (границі) право-регуляційного втручання держави в економіку (при збереженні її саморегуляції) багато в чому залежать від сфер економічних відносин. Сфери державно-правового регулювання економіки — це соціальні простори економічних відносин, що можливо і необхідно упорядкувати за допомогою юридичних норм та інших правових засобів із метою забезпечення органічного сполучення публічно-правових та приватноправових інтересів у суспільстві.

Сфери і межі правового регулювання економіки мають просторовий і часовий вимір. Так, із розвитком ринкових відносин (перехідний період) в Україні сфери правового регулювання економіки розширювалися, адекватно ним змінювалися межі регулювання економічних відносин (передусім майнових відносин - виробництва, обміну, розподілу). Найбільш наочно це простежується у фінансовому праві (оскільки цінове регулювання є одним із головних видів державного впливу на економічні процеси): затребуваними стали фінансові інститути, що були відсутніми, але необхідними для створення нормативно-правової бази в таких сферах, як банківська, інвестиційна, ринки цінних паперів і ринки капіталу; відбулися зміни в бюджетній і податковій системах. У зв'язку зі зміною співвідношень публічних і приватних інтересів у суспільстві й державі відбулася «експансія фінансового права в суміжні галузі через нові підходи в правовому регулюванні».

Чималу роль в обмеженні державно-правового регулювання економіки кожної країни в умовах економічної глобалізації (а це нова якість взаємин між країнами та їх економіками) відіграють фактори зовнішнього, міжнародного характеру. Так, держави - члени Всесвітньої торговельної організації (ВТО) - єдиного міжнародного органу, що займається глобальними правилами торгівлі між державами, зобов'язані дотримуватися встановлених меж з введення протекціоністських заходів один проти одного. Тим самим стимулюється конкуренція, що відповідає об'єктивним процесам формування єдиного світового економічного простору, і водночас здійснюється захист вітчизняних виробників і споживачів.